

ח

[שדה מרדכי פרק לא]

הוצאת פירות שביעית לחו"ל

טעם איסור הוצאת פירות שביעית לחוץ לארץ

כתוב תורה "ולבמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול", ודרשו חז"ל מכאן שאסור להוציא פירות שביעית לחוץ לארץ, דהרי כתיב שהתבואה תהיה לאכילה רק "בארצך". יש ראשונים שסוברים שאיסור זה הוא מהתורה, ויש ראשונים שסוברים שזו רק אסמכתא ואיסור דרבנן בלבד, והטעם שאסרו חכמים להוציא פירות שביעית, מצאנו בפוסקים שני טעמים לפי שיטה זו: א. כיון שמצות ביעור פירות שביעית הוא דוקא בארץ ישראל, ואם יוציא פירות שביעית לחוץ לארץ יצטרך לבערם בחוץ לארץ. ולפי טעם זה יש היתר להוציא קצת פירות שביעית למי שנסוע לחוץ לארץ, דהרי יאכלם כשהיה שם, ועוד שמה שישאר יחזיר לארץ. ב. שמא יתחלף לו פירות ארץ ישראל בפירות חוץ לארץ, ולא ינהג בהם קדושת שביעית. ויש לנהוג לחומרא כמו כל הטעמים, לכן אסור להוציא פירות שביעית אפילו דעתו לחזור מיד לארץ ישראל.

הוציא פירות שביעית לרמת הגולן

יש להסתפק אם מותר להוציא פירות שביעית לרמת הגולן שהוא בעבר הירדן, כיון שיש מחלוקת ראשונים אם נוהג שם דיני שביעית. ומכל מקום, כיון שאיסור זה רק מדרבנן, אפשר להקל בשעת הצורך.

הוציא פירות שביעית לחוץ לארץ

עבר והוציא פירות שביעית לחוץ לארץ, אין הפירות נאסרים, ויכול לאכל שם, ויבערם שם כפי זמן הביעור שבארץ ישראל, ומכל מקום יש להדר ולהחמיר ולהחזירם, מכל מקום מותר לאוכלם שם, לפיכך מי שמקבל בחוץ לארץ פירות ארץ ישראל, אין צריך לחשוש שמא הם פירות שביעית ויכול לאוכלם.

הוצאת אתרוגים לחוץ לארץ

הרידב"ז האריך לבאר מדוע מקילים להוציא אתרוגים לחוץ לארץ, וכתב כמה טעמים: א. כיון שיש הרבה אתרוגים, ואם לא ישתמשו בהם בלאו הכי ילכו לאיבוד, ומדבריו משמע, שפירות שביעית שילכו לאיבוד אין נוהג בהם שביעית, ואין הלכה כן. ב. כיון שאתרוג גדל כל הזמן אין לו ביעור, ואין את הטעם הנ"ל. וגם זה לא להלכה, כי להלכה יש ביעור לאתרוג בחודש שבט. ג. יש מתירים להוציא מאוצר בית דין, שכיון שהם בחזקת בית דין, אין צריך ביעור. וגם זה לא להלכה, דקיימא לן שצריך ביעור לאוצר בית דין. ומכל מוקם החזון איש הורה להתיר אם יש חשש שתבטל המצוה, ולאחר הסוכות יאכלום קודם זמן הביעור, שהרי מצות ביעור היא בארץ ישראל. ויש מחמירים להחזירם לארץ ישראל. ויש שהתירו מטעם שאתרוג אינו עומד לאכילה אלא למצוה, וכן אדם שלא סומך על אתרוג בחוץ לארץ רק לוקח לעצמו מארץ ישראל, הוי כשעת הדחק ויכול לסמוך ליקח לעצמו אתרוג.